

Bruksela, 30 stycznia 2026 r.
(OR. fr)

5724/26

MAMA 20
MA 2
MED 8

NOTA

Od: Sekretariat Generalny Rady
Do: Delegacje

Dotyczy: Stanowisko Unii Europejskiej na 15. posiedzenie Rady Stowarzyszenia UE–Maroko (Bruksela, 29 stycznia 2026 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu stanowisko Unii Europejskiej na 15. posiedzenie Rady Stowarzyszenia UE–Maroko.

**PIĘTNASTE POSIEDZENIE RADY STOWARZYSZENIA UE–MAROKO
(BRUKSELA, DNIA 29 STYCZNIA 2026 R.)**

Oświadczenie Unii Europejskiej

1. Unia Europejska (zwana dalej „UE”) z zadowoleniem odnotowuje zorganizowanie piętnastego posiedzenia Rady Stowarzyszenia, przypadającego w 30. rocznicę podpisania układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską a Królestwem Marokańskim (zwanym dalej „Marokiem”). Spotkanie to jest okazją do potwierdzenia wspólnej woli ożywienia i pogłębienia partnerstwa w sposób bardziej ambitny w oparciu o układ o stowarzyszeniu.
2. Maroko jest nieodzownym i pierwszoplanowym partnerem strategicznym UE w jej południowym sąsiedztwie, z którym Unię łączą bogate, wielowymiarowe i uprzywilejowane stosunki. Zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej z 17 października 2024 r. UE potwierdza, że wysoko ceni swoje partnerstwo strategiczne z Marokiem oraz potrzebę utrzymania i dalszego wzmocnienia bliskich relacji z Marokiem we wszystkich obszarach partnerstwa. W związku z tym zamierza zacieśnić tę współpracę, przyjmując priorytety partnerstwa lub równoważny tekst jako dokument ramowy partnerstwa UE–Maroko. UE pragnie również zintensyfikować regularny i zorganizowany dialog z Marokiem, w tym w kwestiach regionalnych i międzynarodowych, w pełni wykorzystując organy partnerstwa, w szczególności Radę Stowarzyszenia, Komitet Stowarzyszenia i podkomitety.
3. UE odnotowuje, że partnerstwo UE–Maroko stanowi kluczowe ramy umożliwiające wspólne stawianie czoła globalnym wyzwaniom. W tym kontekście niezwykle ważne jest, aby UE i Maroko potwierdziły swoje wspólne zaangażowanie na rzecz międzynarodowego porządku opartego na zasadach, skutecznego multilateralizmu, roli Organizacji Narodów Zjednoczonych i jej Karty oraz poszanowania prawa międzynarodowego, przy jednoczesnym pogłębieniu współpracy na forach międzynarodowych i regionalnych, zwłaszcza w obszarze eurośroziemnomorskim, oraz z partnerami w Afryce.
4. Jeśli chodzi o sytuację na Bliskim Wschodzie, UE przywołuje pełny tekst konkluzji Rady Europejskiej z grudnia 2025 r. i z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2803 w sprawie ustanowienia Rady Pokoju i tymczasowych międzynarodowych sił stabilizacyjnych, jak przewidziano w kompleksowym planie zakończenia konfliktu w Strefie Gazy. UE wzywa wszystkie strony do całościowego wdrożenia tej rezolucji, przy poszanowaniu odnośnych międzynarodowych zasad politycznych i prawnych. Przypomina o potrzebie ustabilizowania sytuacji w zakresie bezpieczeństwa w Strefie Gazy, w tym poprzez zapewnienie trwałego wyłączenia broni z użycia przez Hamas i inne niepaństwowe grupy zbrojne. UE będzie nadal wspierać Palestyńską Władzę Narodową i realizowany przez nią program reform za pośrednictwem grupy darczyńców dla Palestyny, z myślą o powrocie Palestyńskiej Władzy Narodowej do Strefy Gazy. Przywołuje deklarację nowojorską oraz potwierdza swoje zdecydowane zaangażowanie na rzecz prawa międzynarodowego oraz

kompleksowego, sprawiedliwego i trwałego pokoju opartego na rozwiązaniu dwupaństwowym, zgodnie z odnośnymi rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ, w ramach którego dwa demokratyczne państwa – Izrael i Palestyna – współistnieją pokojowo w bezpiecznych i uznanych granicach. UE odnotowuje zbieżność poglądów z Marokiem, w szczególności dotyczących rozwiązania dwupaństwowego, i z zadowoleniem przyjmuje zorganizowanie przez Maroko we współpracy z Niderlandami piątego posiedzenia globalnego sojuszu na rzecz wdrożenia rozwiązania dwupaństwowego, które odbyło się w Rabacie w maju 2025 r. UE zdecydowanie potępia występujący na Zachodnim Brzegu, w tym we Wschodniej Jerozolimie, masowy wzrost przemocy ze strony osadników wobec palestyńskiej ludności cywilnej, w tym przemocy wobec społeczności chrześcijańskich, oraz stosowane tam polityki i groźby przymusowych przesiedleń i aneksji. UE zdecydowanie potępia również ciągłe ataki terrorystyczne na Izrael. UE podkreśla potrzebę szybkich, bezpiecznych i niezakłóconych dostaw pomocy humanitarnej do Strefy Gazy i jej nieprzerwanej dystrybucji na dużą skalę w całej Strefie Gazy, w tym za pośrednictwem cypryjskiego korytarza morskiego w celu uzupełnienia szlaków lądowych, zgodnie z zasadami międzynarodowego prawa humanitarnego, a także podkreśla potrzebę umożliwienia ONZ i jej agencjom oraz organizacjom humanitarnym niezależnej i bezstronnej pracy.

5. Prawie cztery lata po rozpoczęciu przez Rosję nielegalnej, niesprovokowanej i nieuzasadnionej pełnoskalowej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, która stanowi poważne naruszenie prawa międzynarodowego, w tym postanowień i zasad Karty Narodów Zjednoczonych, podważa globalne bezpieczeństwo i stabilność oraz powoduje niewyobrażalne cierpienie narodu ukraińskiego, UE potwierdza swoje nieustające i niezachwiane poparcie dla niezależności, suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy w jej granicach uznanych przez społeczność międzynarodową. UE wzywa Maroko do wspierania Ukrainy w celu osiągnięcia kompleksowego, sprawiedliwego i trwałego pokoju w Ukrainie, opartego na zasadach Karty Narodów Zjednoczonych i prawie międzynarodowym.
6. UE jest zdecydowana sprawić, by partnerstwo UE–Maroko stało się dla obu partnerów czynnikiem stabilności i dobrobytu w regionie. Podkreśla potencjał współpracy regionalnej w zakresie wspierania wzrostu gospodarczego i dobrobytu w Maghrebie, zgodnie z celami Paktu na rzecz regionu śródziemnomorskiego. W związku z tym UE uważa, że rozstrzygnięcie sporów i napięć w regionie Maghrebu byłoby decydującym czynnikiem wzmacniającym tę dynamikę i tworzącym środowisko sprzyjające rozwojowi partnerstw.
7. UE potwierdza swoje zaangażowanie na rzecz rozstrzygnięcia sporu dotyczącego Sahary Zachodniej i z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2797 (2025), w której Rada Bezpieczeństwa w pełni popiera wysiłki Sekretarza Generalnego i jego osobistego wysłannika na rzecz ułatwienia i prowadzenia negocjacji na podstawie zaproponowanego przez Maroko planu autonomii w celu osiągnięcia sprawiedliwego, trwałego i wzajemnie akceptowalnego rozwiązania sporu, zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych, stwierdza, że z zadowoleniem przyjmie wszelkie konstruktywne sugestie, które strony mogą przedstawić w odpowiedzi na plan autonomii, wzywa strony do udziału w dyskusjach bez stawiania warunków wstępnych i na podstawie planu autonomii zaproponowanego przez Maroko w celu wypracowania ostatecznego i obopólnie akceptowalnego rozwiązania politycznego, które zapewni ludności Sahary Zachodniej samostanowienie, oraz uznaje, że prawdziwa autonomia

mogłaby być jednym z najbardziej wykonalnych rozwiązań, i zachęca strony do dzielenia się pomysłami na poparcie możliwego do zaakceptowania przez obie strony ostatecznego rozwiązania. W tym kontekście UE z zadowoleniem przyjmuje gotowość Maroka do współpracy w dobrej wierze ze wszystkimi zainteresowanymi stronami w celu wyjaśnienia trybu wdrażania tego planu autonomii i sprecyzowania, jak działałaby autonomia w kontekście suwerenności Maroka. UE jest gotowa pomagać w ułatwianiu konsultacji między stronami w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych i wspierać wysiłki osobistego wysłannika Sekretarza Generalnego.

8. UE z zadowoleniem przyjmuje zatwierdzenie 20 listopada 2025 r. nowego podejścia UE do Sahelu, które potwierdza, że wycofanie się nie jest opcją, proponuje elastyczne podejście dostosowane do każdego kraju, opiera się na długoterminowej wizji opartej na wspólnych interesach określonych w drodze analizy i dialogu oraz ma na celu sprawne wykorzystanie unijnego zestawu narzędzi zakorzenionych w lokalnych realiach. W tym kontekście UE jest otwarta na badanie i rozwijanie synergii ze swoimi partnerami w regionie, takimi jak Maroko, które przyczynia się do realizacji tego nowego podejścia w Sahelu.
9. UE z zadowoleniem przyjmuje zainicjowany w Barcelonie 28 listopada 2025 r. Pakt na rzecz regionu śródziemnomorskiego, który odzwierciedla strategiczną ambicję ponownego określenia stosunków między UE a jej południowymi partnerami. Wspierając wspólną przestrzeń śródziemnomorską, pakt ma na celu stworzenie nowych możliwości współpracy między partnerami w basenie Morza Śródziemnego, sprostanie wspólnym wyzwaniom i wspólne dążenie do partnerstwa opartego na wzajemnym zaufaniu i szacunku, na współodpowiedzialności i wspólnym rozwoju. UE oczekuje pogłębienia współpracy z Marokiem, w duchu partnerstwa opartego na wzajemnym zaufaniu i współodpowiedzialności, poprzez konkretne inicjatywy i działania priorytetowe w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, aby przynieść rezultaty dla obywateli w każdym wieku oraz dla przedsiębiorstw i przedsiębiorców.
10. UE docenia konstruktywną rolę Maroka w ramach inicjatyw współpracy regionalnej, przede wszystkim na platformach regionalnych, w których obie strony aktywnie uczestniczą, takich jak Unia dla Śródziemnomorza i Fundacja im. Anny Lindh.
11. Maroko pozostaje jednym z kluczowych partnerów i jednym z największych odbiorców unijnego finansowania w regionie Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu. Współpraca UE z Marokiem obejmuje szereg dziedzin sprzyjających inkluzywnemu i zrównoważonemu rozwojowi społeczno-gospodarczemu, a także sprzyjającemu inwestycjom klimatowi biznesowemu, sprawiedliwej transformacji ekologicznej i cyfrowej oraz wsparciu rozwoju kapitału ludzkiego.

Demokracja, dobre rządy i prawa człowieka

12. UE podkreśla kluczowe znaczenie podstawowych i przewodnich zasad partnerstwa UE–Maroko i potwierdza swoją gotowość do wzmocnienia dialogu i współpracy w następujących obszarach:

demokracja, praworządność, dobre rządy, wymiar sprawiedliwości, odpowiedzialność i przejrzystość instytucji oraz propagowanie i ochrona praw człowieka i podstawowych wolności, zwłaszcza wolności zgromadzeń, wolności wypowiedzi, w tym wolności prasy, oraz wolności zrzeszania się, prawa kobiet, dzieci i osób LGBTI, równouprawnienie płci, walka z mową nienawiści, nietolerancją, stygmatyzacją i dyskryminacją. UE podkreśla również znaczenie ochrony danych osobowych i prawa do prywatności.

13. UE potwierdza swoje przekonanie, że prawa człowieka i podstawowe wolności, w tym wolność wypowiedzi, wolność zgromadzeń i wolność zrzeszania się, a także zachowanie otwartej przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego, obrońców praw człowieka, dziennikarzy i wszystkich podmiotów życia publicznego, stanowią dla Maroka i całej jego ludności istotną wartość dodaną. UE pragnie zająć się wieloma aspektami tego partnerstwa poprzez zacieśnienie stosunków z władzami marokańskimi, ale także poprzez stały dialog z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności z sektorem organizacji pozarządowych, oraz z partnerami społecznymi. UE będzie nadal wspierać Maroko we wdrażaniu reform w tych obszarach, w tym reform promujących prawa kobiet.
14. W związku z tym UE przywiązuje szczególną wagę do utrzymywania regularnego i pogłębionego dialogu na temat praw człowieka, zwłaszcza w ramach odpowiedniego podkomitetu, który jest kluczowym forum wymiany opinii, monitorowania i zacieśniania współpracy.
15. UE ponownie wyraża zdecydowany i jednoznaczny sprzeciw wobec kary śmierci we wszystkich okolicznościach i we wszystkich przypadkach. Z zadowoleniem przyjmuje podjętą przez Maroko decyzję, by po raz pierwszy głosować za rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ z grudnia 2024 r. w sprawie moratorium na wykonywanie kary śmierci oraz rezolucją z 60. sesji Rady Praw Człowieka z października 2025 r. w sprawie kary śmierci. UE z zadowoleniem przyjmuje stanowisko Maroka, które jest zgodne z przestrzeganiem przez to państwo faktycznego moratorium na wykonywanie kary śmierci od 1993 r., i zachęca je do dążenia do jego zniesienia poprzez sformalizowanie tego moratorium i ograniczenie liczby przestępstw zagrożonych karą śmierci.
16. UE z zadowoleniem przyjmuje aktywną rolę Maroka w Radzie Praw Człowieka ONZ, polegającą na jego udziale w pracach po raz trzeci jako członka Rady (w latach 2023–2025). W 2024 r. stały przedstawiciel Królestwa Marokańskiego przy Organizacji Narodów Zjednoczonych w Genewie przewodniczył pracom Rady, co świadczy o zaangażowaniu Maroka w wielostronny dialog i propagowanie praw człowieka na arenie międzynarodowej. UE zachęca Maroko do kontynuowania tego zaangażowania, również poprzez kontynuację krajowych wysiłków na rzecz propagowania praw człowieka.

Inkluzywny i zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy

17. Układ o stowarzyszeniu¹, wraz z ambitnymi reformami otoczenia biznesowego prowadzonymi przez Maroko, umożliwił szybki rozwój handlu między stronami oraz umożliwił Maroku osiągnięcie integracji gospodarczej z UE i dywersyfikację eksportu do niej. UE podkreśla, jak ważne jest dalsze zacieśnianie stosunków handlowych i inwestycyjnych oraz utrzymanie otwartego handlu między obiema stronami, a także poszanowanie i wspieranie wielostronnych ram handlowych, zwłaszcza w ramach Światowej Organizacji Handlu.
18. UE potwierdza swoje przekonanie, że należy dalej wspierać i wzmacniać gospodarczy i handlowy wymiar stosunków z Marokiem, zgodnie z podejściem zakładającym korzyści dla obu stron i odpowiadającym ich priorytetom. Podkreśla potrzebę utrzymywania regularnego i pogłębionego dialogu na temat kwestii gospodarczych, handlowych i inwestycyjnych, w szczególności w ramach instytucjonalnych ustanowionych układem o stowarzyszeniu, w celu promowania płynności handlu towarami i usługami oraz jak najszybszego określenia trudności, które mogą wpływać na handel dwustronny, i zajęcia się nimi w sposób pragmatyczny.
19. Aby promować wspólny dobrobyt, UE pragnie ponownie wyrazić gotowość do zaangażowania się w dogłębną dyskusję na temat szerszej modernizacji naszych stosunków handlowych w ramach rozwoju partnerstwa strategicznego z Marokiem. Taką modernizację można osiągnąć w sposób elastyczny i ukierunkowany, zgodnie z podejściem korzystnym dla obu stron, w tym za pomocą środków ułatwiających inwestycje strategiczne. UE jest również otwarta na propozycje ze strony Maroka dotyczące ewentualnych elementów modernizacji do wspólnej analizy. Taka dynamika ma również miejsce w kontekście wspólnej organizacji Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej 2030 przez Maroko, Hiszpanię i Portugalię.
20. Jednocześnie UE podkreśla swoje zainteresowanie współpracą z Marokiem w kluczowych sektorach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania o potencjale inwestycyjnym i handlowym, aby przyczynić się do integracji gospodarczej i zrównoważonego rozwoju Maroka. W tym kontekście i korzystając ze swojej wiedzy eksperckiej, UE potwierdza, że jest zdecydowana wspierać wysiłki Maroka na rzecz rozmieszczenia strategicznej infrastruktury, w szczególności w dziedzinie transportu, transformacji energetycznej i zrównoważonej gospodarki wodnej, we współpracy z europejskim sektorem prywatnym i w ramach Funduszu Inwestycyjnego Mohammeda VI. UE z zadowoleniem przyjmuje postępy Maroka w poprawie klimatu biznesowego i inwestycyjnego i zachęca Maroko do kontynuowania tej pozytywnej dynamiki, w szczególności poprzez przejrzyste procedury i uproszczenie administracji.
21. Jeśli chodzi o kwestie społeczno-gospodarcze, nadal istnieją poważne wyzwania, zwłaszcza w dziedzinie zatrudnienia, w szczególności kobiet i młodzieży, a także w zakresie zmniejszania dysproporcji terytorialnych i społecznych. W tym kontekście współpraca między UE a Marokiem powinna przede wszystkim wzmocnić konkurencyjność i dywersyfikację gospodarek obu partnerów, tak aby stały się bardziej inkluzywne, odporne i zrównoważone. UE z zadowoleniem

¹ Układ eurośródziemnomorski ustanawiający stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Królestwem Maroka, z drugiej strony

przyjmuje jakość partnerstwa w zakresie włączenia społecznego młodzieży, zatrudnienia, przedsiębiorczości oraz rozwoju umiejętności i szkoleń i będzie nadal wspierać możliwości oferowane młodym ludziom i ich włączenie społeczno-gospodarcze. UE utrzyma zintegrowane podejście mobilizujące kształcenie, szkolenie zawodowe, szkolnictwo wyższe oraz badania naukowe i innowacje do rozwoju kapitału ludzkiego dostosowanego do marokańskiego rynku pracy i zgodnego z celami partnerstwa w zakresie talentów.

22. W dziedzinie ochrony socjalnej Maroko kontynuowało znaczące wysiłki w celu poprawy dostępności i jakości usług społecznych oraz opracowania mechanizmów ochrony. UE będzie nadal wspierać reformy społeczne w Maroku mające na celu włączenie społeczne i powszechny dostęp do usług społecznych, w tym dla dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji i mieszkających na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania.
23. Uznając, że zdrowie ludności jest kluczowym czynnikiem decydującym o wydajności, konkurencyjności gospodarczej i zrównoważonym wzroście gospodarczym, UE podkreśla, że inwestycje w zdrowie są dźwignią rozwoju kapitału ludzkiego i długoterminowego dobrobytu. W związku z tym UE podkreśla, jak ważne jest wzmocnienie skutecznych, odpornych i stabilnych finansowo systemów opieki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem zdolności do zapobiegania chorobom zakaźnym, ich wykrywania i reagowania na nie, a także promowania ochrony zdrowia i podstawowej opieki zdrowotnej o wysokiej jakości, aby zmniejszyć obciążenie chorobami, którym można zapobiegać, i ich skutki społeczno-gospodarcze. UE wspiera wysiłki Maroka na rzecz zapewnienia powszechnego, sprawiedliwego i przystępnego cenowo dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych, co przyczyni się do włączenia społecznego, zmniejszenia nierówności i zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy.
24. UE z zadowoleniem przyjmuje wieloletnią dobrą współpracę celną z Marokiem. Również z zadowoleniem przyjmuje wyrażoną przez Maroko gotowość do ratyfikowania w najbliższej przyszłości zmienionej konwencji paneurośródziemnomorskiej jako symbolu głębszej integracji Królestwa z regionem paneurośródziemnomorskim.
25. W dziedzinie rolnictwa UE jest gotowa pogłębić stosunki dwustronne i wznowić dialog na tematy będące przedmiotem wspólnego zainteresowania. Wzmocniona współpraca w sektorze surowców, w szczególności nawozów, zwiększyłaby niezawodność dostaw, promowałaby rozwój zrównoważonych i odpornych łańcuchów wartości, zmniejszyłaby zależność od rynków światowych i sprzyjałaby większej ekologizacji rolnictwa w Unii, wspierając jednocześnie realizację celów Maroka w zakresie transformacji ekologicznej i eksportu. Ponadto UE uważa, że taka współpraca może wspierać przejście na bardziej zrównoważoną i przyjazną dla środowiska produkcję rolną, zgodnie z celami – zarówno UE, jak i Maroka – dotyczącymi zielonej transformacji i zwiększenia eksportu.
26. Uznając obecne i przyszłe wyzwania, jak również potrzebę tworzenia wzajemnie korzystnych możliwości, UE wyraża gotowość do współpracy z Marokiem w celu rozwoju promowania bezpiecznej i niezawodnej infrastruktury cyfrowej, rozwoju gospodarki opartej na danych oraz sztucznej inteligencji (AI) w Maroku, w tym w szczególności poprzez wdrażanie zaawansowanej infrastruktury danych i obliczeń i tworzenie ośrodków AI i centrów innowacji cyfrowych,

wsparcia wdrażania cyfrowych usług publicznych i rozwiązań w zakresie cyfrowej infrastruktury publicznej interoperacyjnej z systemami państw członkowskich UE zgodnie z międzynarodową strategią cyfrową dla UE i marokańską strategią cyfrową 2030.

27. UE z zadowoleniem przyjmuje jakość współpracy z Marokiem w dziedzinie transportu. Z zadowoleniem przyjmuje też konstruktywny dialog na forum Wspólnego Komitetu UE–Maroko w ramach eurośroziemnomorskiej umowy dotyczącej usług lotniczych, którego sesja odbyła się 12 września 2025 r.

Zielone partnerstwo i walka ze zmianą klimatu

28. UE wyraża zadowolenie z realizacji zielonego partnerstwa z Marokiem, zawartego w 2022 r., które zapewnia ramy współpracy w dziedzinie klimatu, środowiska i energii oraz promuje rozwój zielonej i niebieskiej gospodarki. UE jest nadal zdecydowana kontynuować i pogłębiać wdrażanie tego partnerstwa wraz z Marokiem, w szczególności poprzez regularne zaangażowanie w dialog na odpowiednim szczeblu technicznym i politycznym z myślą o ułatwieniu i wzmocnieniu współpracy w przedmiotowych kwestiach w perspektywie długoterminowej.
29. UE podkreśla również, że pełne powodzenie zielonego partnerstwa uzależnione jest od mobilizacji sektora prywatnego, stworzenia odpowiednich ram regulacyjnych, a także od działań podmiotów administracji publicznej. Unia uważa Maroko za strategicznego partnera w transformacji energetycznej, zwłaszcza w obszarze energii ze źródeł odnawialnych. W tym kontekście UE będzie dążyć do promowania wraz z Marokiem stabilnego, przewidywalnego i przejrzystego klimatu inwestycyjnego z myślą o ułatwianiu partnerstw przemysłowych i technologicznych między przedsiębiorstwami europejskimi i marokańskimi, zwłaszcza w sektorach bezpiecznych i zrównoważonych technologii niskoemisyjnych (w tym w zakresie produkcji wodoru), inteligentnych sieci, magazynowania energii i efektywności energetycznej.
30. W dziedzinie przystosowania się do zmiany klimatu UE zamierza zacieśnić współpracę z Marokiem, kładąc nacisk na zintegrowane i zrównoważone zarządzanie zasobami wodnymi, walkę z suszą i ulepszenie systemów zapewniających informacje o klimacie i systemów wczesnego ostrzegania, z należyтым uwzględnieniem obecnych i przyszłych skutków zmiany klimatu dla zdrowia ludzkiego. Zobowiązaniu temu będzie towarzyszyć promowanie zrównoważonych praktyk rolniczych i leśnych, rozwiązań opartych na zasobach przyrody i działań na rzecz różnorodności biologicznej, aby przyczynić się do zapobiegania zagrożeniom dla zdrowia związanym ze zmianą klimatu, ich ograniczania i kontroli. Ponadto UE chce pogłębić współpracę w zakresie zielonej i niebieskiej gospodarki, w szczególności poprzez wspieranie rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym w całym łańcuchu wartości. UE z zadowoleniem przyjmuje również wysiłki Maroka na rzecz dekarbonizacji przemysłu. UE będzie dążyć do pogłębienia dialogu z Marokiem w zakresie mechanizmów ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych, w tym w obszarze transportu międzynarodowego. UE jest również gotowa wspierać Maroko w opracowywaniu środków dotyczących jego udziału w rynkach uprawnień do emisji dwutlenku węgla, między innymi poprzez przyjęcie systemu monitorowania, raportowania

i weryfikacji oraz opracowanie strategii dotyczących ścieżek redukcji emisji gazów cieplarnianych.

31. Dzięki tej współpracy dwustronnej UE będzie działać w sposób spójny i w pełni komplementarny z procesami międzynarodowymi oraz wzmocni swoje polityki i strategie, w szczególności Europejski Zielony Ład, Kompas konkurencyjności i Pakt dla czystego przemysłu, których powodzenie zależy również od ścisłej współpracy z partnerami o podobnych poglądach, takimi jak Maroko.
32. Dziesięć lat po przyjęciu porozumienia paryskiego UE z zadowoleniem odnotowuje, że te wielostronne ramy pomogły skierować światową gospodarkę na ścieżkę zrównoważonej i odpornej transformacji. Należy jednak przyspieszyć globalne działania w dziedzinie klimatu. Konieczne jest zwiększenie ambicji, szczególnie przez państwa o najwyższych poziomach emisji. UE z zadowoleniem przyjmuje nowy ustalony na poziomie krajowym wkład w wersji 3.0, którego założenia są ambitniejsze w porównaniu z poprzednim wkładem. Jest gotowa wspierać Maroko w realizacji tego wkładu w jego nowej wersji. Współpraca ta przyczyni się również do tworzenia nowych możliwości gospodarczych i wysokiej jakości miejsc pracy po obu stronach Morza Śródziemnego.
33. UE pozostaje w pełni zaangażowana w przyjęcie i wdrożenie ambitnych, opartych na podstawach naukowych ram neutralności emisyjnej opracowanych przez Międzynarodową Organizację Morską (IMO). Unia jest gotowa do konstruktywnej współpracy z Marokiem w celu skonsolidowania postępów poczynionych do tej pory w przedmiotowym zakresie oraz do wznowienia w odpowiednim czasie dyskusji na temat umowy pod auspicjami IMO.
34. Należyte zarządzanie morskimi zasobami naturalnymi pozostaje jednym z priorytetów UE, w tym pod względem zrównoważonego, przejrzystego i opartego na podstawach naukowych zarządzania. UE jest zadowolona z jakościowej współpracy z Marokiem w dziedzinie rybołówstwa, a także z trwających przygotowań do mających się wkrótce rozpocząć negocjacji dotyczących nowej umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów.

Budowanie mostów między narodami, młodzież, badania naukowe, innowacje, edukacja i kultura

35. Unia wyraża zamiar dalszego pogłębiania silnych więzi historycznych między UE a Marokiem, zwłaszcza w sektorze kultury, w dziedzinie młodzieży, edukacji, badań naukowych i innowacji, również w powiązaniu z nowym Paktem na rzecz regionu śródziemnomorskiego.
36. Będzie kontynuować wysiłki na rzecz włączenia Maroka do programów i inicjatyw wspólnotowych. UE docenia aktywny udział Maroka w międzynarodowym wymiarze programu Erasmus+, który wspiera współpracę między marokańskimi i europejskimi: szkołami wyższymi, ośrodkami kształcenia i szkolenia zawodowego i organizacjami młodzieżowymi, a także

mobilność studentów, nauczycieli i młodzieży. Unia zachęca do większego angażowania instytucji marokańskich w opracowywanie projektów, zgodnie z ich celami krajowymi.

37. UE z zadowoleniem przyjmuje zakończenie 8 września 2025 r. negocjacji w sprawie zwiększonego udziału Maroka w partnerstwie w dziedzinie badań i innowacji w regionie Morza Śródziemnego (PRIMA) w latach 2025–2027. Unia uznaje to za ważny krok w zacieśnianiu współpracy naukowej między Marokiem a UE oraz w promowaniu zrównoważonego rozwoju, innowacji i stabilności regionalnej za pośrednictwem dyplomacji naukowej, wspólnych badań naukowych i zintegrowanego zarządzania zasobami.
38. UE z zadowoleniem przyjmuje bardzo znaczący udział Maroka w programie „Horyzont Europa” i zachęca instytucje badawcze, szkoły wyższe i przedsiębiorstwa do jeszcze większego udziału w kolejnych programach prac na lata 2026–2027. Strona europejska pozostaje otwarta na możliwość wznowienia i sfinalizowania negocjacji w sprawie stowarzyszenia Maroka z programem „Horyzont Europa”, jeżeli pozwolą na to warunki.
39. Kultura, jako globalne dobro publiczne, jest jednym z zasadniczych filarów partnerstwa UE–Maroko i w pełni wpisuje się w ambicje Paktu na rzecz regionu śródziemnomorskiego. UE potwierdza swoje zaangażowanie na rzecz propagowania wspólnych wartości, w oparciu o poszanowanie różnorodności, wolności kulturowej, dialogu i wymiany, z myślą o wzmocnieniu wzajemnego zrozumienia i budowaniu z Marokiem dynamicznej, otwartej i innowacyjnej śródziemnomorskiej przestrzeni kulturowej. Poprzez współpracę kulturalną, w tym ochronę i waloryzację dziedzictwa kulturowego, Unia pragnie wspierać spójność między społeczeństwami, aktywizować młodzież i społeczeństwo obywatelskie oraz budować trwałe więzi.

Mobilność i migracja

40. UE ponownie podkreśla, że przywiązuje ogromne znaczenie do współpracy z Marokiem w zakresie ładu migracyjnego i zarządzania migracją, prowadzonej przy zastosowaniu kompleksowego, zrównoważonego i korzystnego dla obu stron podejścia, zgodnie z prawem międzynarodowym, prawami człowieka, dorobkiem i wspólnymi zasadami wypracowanymi w ramach partnerstwa oraz zgodnie z odpowiednimi kompetencjami UE i jej państw członkowskich. Unia kładzie nacisk na znaczenie zaangażowania Maroka w dziedzinie ładu migracyjnego i zarządzania migracją oraz potwierdza, że jest zdecydowana zacieśnić współpracę z tym państwem w ramach kompleksowego podejścia do migracji i mobilności. UE zachęca do wznowienia regularnego, szczerego i otwartego dialogu na wysokim szczeblu, w tym z myślą o wspólnym zajęciu się złożonymi kwestiami.
41. UE podkreśla, że współpraca z Marokiem w dziedzinie migracji stanowi solidne ramy i zachęca Maroko do zacieśnienia tej współpracy na podstawie już zdobytych pozytywnych i wzajemnie korzystnych doświadczeń. UE zwraca zatem uwagę na postępy osiągnięte dzięki wspólnemu wzmoczeniu wysiłków na rzecz zapobiegania nielegalnej imigracji, w szczególności poprzez

zwalczanie przemytu migrantów i handlu ludźmi, rozbijanie siatek przestępczych odpowiedzialnych za te zjawiska oraz ustrukturyzowanie legalnych kanałów migracji i mobilności cyrkulacyjnej, zgodnie z kompetencjami krajowymi.

42. UE podkreśla, że wspólnymi i kluczowymi priorytetami i obowiązkami pozostają zapobieganie nielegalnej migracji i jej zwalczanie, bezpieczeństwo granic i zarządzanie nimi, współpraca w zakresie powrotów i readmisji, walka z handlem ludźmi i przemytem migrantów, a także ochrona osób, których te zjawiska dotyczą, w tym poprzez informowanie o ryzyku i podnoszenie świadomości. UE potwierdza również swoje zobowiązanie na rzecz wspierania realizacji marokańskiej krajowej strategii w dziedzinie imigracji i azylu i z zainteresowaniem śledzi rozwój sytuacji w zakresie przyjmowania przepisów migracyjnych i azylowych przewidzianych w tych ramach.
43. UE koncentruje się na legalnych kanałach mobilności w obrębie partnerstwa w zakresie talentów, w szczególności w odniesieniu do specjalistów pracujących w sektorach, w których występują deficyty, oraz na ustrukturyzowaniu legalnych dróg migracji, zgodnie z kompetencjami krajowymi. UE uznaje znaczenie programów migracji cyrkulacyjnej, w szczególności dla studentów, młodych osób aktywnych zawodowo i młodych wolontariuszy, ze szczególnym uwzględnieniem profili specjalistycznych w sektorach cyfrowym i technologicznym, w tym poprzez programy wymiany między uniwersytetami, ośrodkami badawczymi i przedsiębiorstwami technologicznymi. UE podkreśla, jak ważne jest promowanie uczciwych praktyk rekrutacyjnych oraz wzmocnienie mechanizmów informacji i przygotowania przed wyjazdem dla pracowników migrujących, aby zapewnić bezpieczną i udaną mobilność, zgodnie z kompetencjami krajowymi.
44. UE przypomina zobowiązanie państw na rzecz przyjmowania własnych obywateli i potwierdza swoją gotowość do zacieśniania i pogłębiania współpracy na wszystkich szczeblach, w tym w zakresie identyfikacji, powrotów i readmisji, w uzupełnieniu współpracy dwustronnej między Marokiem a państwami członkowskimi UE.
45. UE zaznacza również, jak ważne jest zacieśnienie współpracy z agencjami UE w dziedzinie migracji i azylu.

Bezpieczeństwo, współpraca wymiarów sprawiedliwości, zapobieganie brutalnemu ekstremizmowi i zwalczanie terroryzmu

46. UE i Maroko stoją w obliczu wspólnych wyzwań w zakresie bezpieczeństwa, które wymagają odnowionego wspólnego zaangażowania i wspólnych działań przy pełnym poszanowaniu zasad demokratycznych, praw człowieka i podstawowych zasad, zakorzenionych w prawie międzynarodowym, w tym w prawie humanitarnym.

47. UE z zadowoleniem odnotowuje, że 8 maja 2024 r. w Rabacie odbył się pierwszy dialog wysokiego szczebla na temat bezpieczeństwa, który stanowi ważny krok w zacieśnianiu współpracy między UE a Marokiem w celu przeprowadzenia dyskusji na temat kwestii bezpieczeństwa będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, i podkreśla znaczenie regularnego prowadzenia tego działania.
48. UE wyraża również zainteresowanie zacieśnieniem współpracy między UE a Marokiem w zakresie propagowania kontroli zbrojeń, nieprolifracji i rozbrojenia oraz ułatwiania międzyregionalnej dyskusji między UE, południową częścią regionu Morza Śródziemnego i kontynentem afrykańskim na temat nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia i kontroli wywozu.
49. UE propaguje oparte na wymiarze sprawiedliwości w sprawach karnych podejście do zwalczania terroryzmu, z poszanowaniem praw człowieka i praworządności. UE z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Maroka w walkę z terroryzmem oraz to, że marokańscy eksperci uczestniczą w programach UE i współpracują w ich ramach, co wzmacnia wymianę informacji między Unią a jej partnerami na te tematy. UE ma nadzieję, że współpraca ta będzie w przyszłości kontynuowana i zacieśniana. UE z zadowoleniem przyjmuje również cenny wkład Maroka w międzynarodowe wysiłki na rzecz zwalczania terroryzmu, zwłaszcza w ramach Światowego Forum na rzecz Zwalczania Terroryzmu i powiązanych z nim instytucji, w tym aktywne zaangażowanie Maroka w działalność Międzynarodowego Instytutu Sprawiedliwości i Praworządności oraz jego wsparcie. UE chciałaby w szczególności, aby przedstawiciele Maroka mogli wspierać warsztaty nie tylko jako uczestnicy, ale również jako instruktorzy, aby dzielić się swoim doświadczeniem i wiedzą fachową w ramach podejścia Południe-Południe.
50. UE podkreśla znaczenie kwestii radykalizacji postaw, brutalnego ekstremizmu, deradykalizacji, rehabilitacji i reintegracji społecznej. UE z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Maroka na rzecz zapobiegania radykalizacji postaw i brutalnemu ekstremizmowi podejmowane wraz z wyspecjalizowanymi instytucjami tego kraju, a także współpracę z unijnym centrum wiedzy na temat zapobiegania radykalizacji postaw. UE ma nadzieję pogłębić i rozszerzyć tę współpracę z kilkoma instytucjami marokańskimi w ramach różnych paneli tematycznych tego centrum wiedzy.
51. UE z zadowoleniem przyjmuje wnioski z inicjatywy Edu4PCVE, prowadzonej wspólnie z Marokiem w ramach Światowego Forum na rzecz Zwalczania Terroryzmu. Edukacja jest podstawowym narzędziem zapobiegania brutalnemu ekstremizmowi prowadzącemu do terroryzmu i podstawowym narzędziem zwalczania go. UE z zadowoleniem przyjmuje kolejny etap wdrażania i zachęca Maroko do współpracy z UE w tym zakresie.
52. UE pragnie przypomnieć, że współpraca prawna w sprawach karnych wymaga wysokiego stopnia pewności prawa. UE zachęca Maroko do uczestnictwa w wielostronnych międzynarodowych ramach ustanowionych w dziedzinie wzajemnej pomocy prawnej, w szczególności w ramach opracowanych przez Radę Europy.

53. Aby skutecznie reagować na wspólne wyzwania oraz w ramach rozwoju partnerstwa strategicznego z Marokiem, UE popiera wzmocnienie współpracy sądowej na szczeblu operacyjnym z agencjami i organami UE. W tym kontekście UE uważa, że zasadnicze znaczenie ma zacieśnienie współpracy sądowej na szczeblu operacyjnym z agencjami i organami UE, w szczególności poprzez umowę międzynarodową o współpracy sądowej z Eurojustem i porozumienie robocze z Prokuraturą Europejską, a także współpracę w zakresie wzajemnej pomocy prawnej i odzyskiwania mienia, w tym zabezpieczenia i konfiskaty korzyści pochodzących z przestępstwa i narzędzi służących do popełnienia przestępstwa. UE potwierdza swoją gotowość do pogłębienia wymiany doświadczeń na temat ram prawnych w dziedzinie współpracy sądowej, wymiaru sprawiedliwości i ochrony danych osobowych. UE ściśle monitoruje rozwój i reformy marokańskich ram prawnych, dzięki którym powinna wzrosnąć skuteczność operacyjna wzajemnej pomocy prawnej i współpracy sądowej, w szczególności w odniesieniu do odzyskiwania mienia, w tym zabezpieczenia i konfiskaty korzyści pochodzących z przestępstwa i narzędzi służących do popełnienia przestępstwa, a także wdrażania odpowiednich umów międzynarodowych.
54. UE podkreśla również znaczenie pogłębionego dialogu na temat współpracy policyjnej, w szczególności w kontekście wzmożonej walki z międzynarodową przestępczością zorganizowaną, przy jednoczesnym poszanowaniu ram prawnych i instytucjonalnych każdej ze stron. W tym kontekście UE zachęca władze do zaangażowania się w dialog z Europolem w celu zbadania możliwych form współpracy, a także do zacieśnienia współpracy z CEPOL-em i Agencją UE ds. Narkotyków w ramach projektu EU4Monitoring Drugs.

Podsumowanie

55. UE potwierdza, że w jej podstawowym interesie leży promowanie kompleksowego, uprzywilejowanego, ambitnego, trwałego i obopólnie korzystnego partnerstwa z Marokiem, a także że zależy jej na regularnym dialogu z władzami marokańskimi w celu omawiania kwestii strategicznych dla obu stron.
56. Rada Stowarzyszenia stanowi okazję, by skupić się na przyszłości partnerstwa między UE a Marokiem, koncentrując się na głównych obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w nadchodzących latach. Na szczeblu dwustronnym UE zamierza zwrócić uwagę na najważniejsze kwestie związane z migracją, powrotami, współpracą policyjną i sądową, praworządnością i prawami człowieka, edukacją i badaniami naukowymi, szkoleniami, zatrudnieniem – zwłaszcza ludzi młodych – oraz konkurencyjnością przedsiębiorstw. Szczególną uwagę należy poświęcić promowaniu inwestycji, wyzwaniom energetycznym i połączeniom międzysystemowym, klimatowi biznesowemu, wspieraniu europejskich przedsiębiorstw i MŚP oraz promowaniu bezpiecznej i niezawodnej infrastruktury cyfrowej. Na szczeblu globalnym UE pragnie w szczególności zacieśnić współpracę w zakresie transformacji energetycznej i walki ze zmianą klimatu.
57. Partnerstwo to musi również przyczyniać się do promowania porządku międzynarodowego, w ramach którego szanuje się praworządność i prawa człowieka. W tym kontekście UE będzie utrzymywać kontakty z Marokiem, by można było jak najlepiej wykorzystać bliskość geograficzną i relacje między społeczeństwami łączące obie strony.